Parlament Ewropew
2019-2024

2023/0311(COD)

4.12.2023

OPINJONI

tal-Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn is-Sessi

għall-Kumitat għall-Impjiegi u l-Affarijiet Soċjali

dwar il-proposta għal direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi l-Kard Ewropea tad-Diżabilità u l-Kard Ewropea għall-Parkeġġ għall-persuni b'diżabilità
COM(2023)0512 - C9 - 0328/2023

Rapporteur għal opinjoni: Rosa Estaràs Ferragut

PA_Legam

EMENDI

Il-Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi jistieden lill-Kumitat għall-Impjiegi u l-Affarijiet Soċjali, bħala l-kumitat responsabbli, biex jieħu inkunsiderazzjoni dan li ġej:

Emenda 1

Proposta għal direttiva
Premessa 2a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni	Emenda
	(2a) Billi l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-"Karta"), b'mod partikolari fl-Artikoli 3, 6, 7, 8, 14, 15, 16, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 31, 34, 35, 36, 41, 42, 45 u 47 tagħha, tiġbor flimkien l-aktar libertajiet u drittijiet personali importanti, inkluż għall-persuni b'diżabilità,
	(2b) Billi r-riżoluzzjoni tat-13 ta' Diċembru 2022 bit-titolu "Lejn drittijiet ugwali għall-persuni b'diżabilità"[1a], tiddikjara l-importanza u l-ħtieġa li jkun hemm Kard tal-UE tad-Diżabilità,
	(2c) Billi r-riżoluzzjoni tal-4 ta' Ottubru 2023 bit-titolu "L-armonizzazzjoni tad-drittijiet tal-persuni bl-awtiżmu"[2a] tenfasizza l-importanza tal-proposta dwar il-Kard tal-UE tad-Diżabilità,
	______________
	1a https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0435_MT.html
	2a https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0343_MT.html

Emenda 2

Proposta għal direttiva
Premessa 3a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
	(3a) Billi l-ugwaljanza bejn il-ġeneri hija valur tal-Unjoni stabbilit fl-Artikolu 2 tat-TUE, u fl-Artikolu 8 tat-TFUE huwa ddikjarat li fl-attivitajiet kollha tagħha l-Unjoni għandha timmira li telimina l-inugwaljanzi, tistabbilixxi l-prinċipju tal-integrazzjoni tal-perspettiva tal-ġeneri u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri; billi l-Unjoni Ewropea rratifikat il-Konvenzjoni ta' Istanbul dwar il-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-vjolenza fuq in-nisa u l-vjolenza domestika, u għalhekk, il-protezzjoni u l-appoġġ ipprovduti fl-ambitu tal-Konvenzjoni ta' Istanbul iridu jkunu disponibbli għal kwalunkwe mara mingħajr diskriminazzjoni, irrispettivament minn kwalunkwe diżabilità;

Emenda 3

Proposta għal direttiva
Premessa 3b (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
	(3b) Il-mandat ta' ugwaljanza u nondiskriminazzjoni li jinsab fl-Artikolu 5 tas-CRPD huwa rilevanti, peress li l-Kard Ewropea tad-Diżabilità hija maħsuba biex tħaffef l-ugwaljanza tal-persuni b'diżabilità permezz tar-rikonoxximent reċiproku tagħhom fl-UE. Hemm bżonn li l-mobilità u l-moviment liberu jiġu indirizzati b'mod sensittiv għall-ġeneru sabiex din il-leġiżlazzjoni tikkontribwixxi għar-rikonoxximent tad-drittijiet tan-nisa u l-bniet b'diżabilità, l-ommijiet u dawk li jieħdu ħsieb il-persuni b'diżabilità u jiġi adottat approċċ intersezzjonali fil-protezzjoni tagħhom mid-diskriminazzjoni. Huwa essenzjali li jiġi rikonoxxut li n-nisa u l-bniet b'diżabilità

	huma affettwati minn diskriminazzjoni f'ħafna oqsma tal-ħajja inkluż l-iżolament soċjali, in-nuqqas ta' aċċess għas-servizzi komunitarji, l-akkomodazzjoni ta' kwalità baxxa, l-istituzzjonalizzazzjoni u l-kura tas-saħħa mhux adegwata li tfixkilhom milli jikkontribwixxu u jinvolvu ruħhom b'mod attiv fis-soċjetà. In-nisa b'diżabilità għandhom probabbiltà 10 darbiet akbar li jesperjenzaw attakk fiżiku jew sesswali min-nisa mingħajr diżabilità u għalhekk jenħtieġ li tkun disponibbli informazzjoni dwar l-aċċess għal servizzi ta' appoġġ speċjalizzati għal dawk in-nisa b'diżabilità li jkunu sofrew xi forma ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru. B'mod ġenerali, is-sitwazzjoni għan-nisa u għall-bniet b'diżabilità hija agħar minn dik tal-irġiel u tas-subien b'diżabilità, b'dan jiġi enfasizzat pereżempju f'żoni rurali fejn l-aċċess għas-servizzi u għall-opportunitajiet b'mod ġenerali huwa ħafna aktar limitat. Kwalunkwe persuna b'diżabilità fattwali, skont it-tifsira ddikjarata fl-Artikolu 1 tas-CRPD, meta tirrisjedi jew tiċċaqlaq fi Stat Membru tal-UE differenti minn tagħha, jenħtieġ li jkollha l-istatus ta' diżabilità tagħha rikonoxxut.

Emenda 4

Proposta għal direttiva
Premessa 6

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
(6) L-għan tal-UNCRPD huwa li tippromwovi, tipproteġi u tiżgura t-tgawdija sħiħa u ugwali tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali kollha mill-persuni kollha b'diżabilità, u li tippromwovi r-rispett għad-dinjità inerenti tagħhom, u b'hekk tiżgura l-parteċipazzjoni u l-inklużjoni sħiħa u effettiva tagħhom fis-soċjetà fuq bażi ugwali ma' oħrajn. Il-UNCRPD tirrikonoxxi wkoll l-importanza tal-ħtieġa	(6) L-għan tal-UNCRPD huwa li tippromwovi, tipproteġi u tiżgura t-tgawdija sħiħa u ugwali tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali kollha mill-persuni kollha b'diżabilità, u li tippromwovi r-rispett għad-dinjità inerenti tagħhom, u b'hekk tiżgura l-parteċipazzjoni u l-inklużjoni sħiħa u effettiva tagħhom fis-soċjetà fuq bażi ugwali ma' oħrajn. ***Fl-Artikolu 6 tagħha, il-UNCRPD tirrikonoxxi b'mod speċifiku***

li jittieħdu miżuri xierqa biex tiġi żgurata l-aċċessibbiltà għall-persuni b'diżabilità.

li n-nisa u l-bniet b'diżabilità huma soġġetti għal diskriminazzjoni multipla, f'ħafna każijiet minħabba l-intersezzjoni tal-ġeneru u d-diżabilità, li taffettwa l-isferi kollha ta' ħajjithom, inklużi l-esperjenzi ta' mobilità tagħhom, li jirrikjedu li l-Istati partijiet "jieħdu miżuri biex jiżguraw it-tgawdija sħiħa u ugwali min-naħa tagħhom tad-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali kollha" u jiżguraw l-iżvilupp sħiħ, l-avvanz u l-għoti tas-setgħa lin-nisa. In-nisa b'diżabilità spiss jiffaċċjaw forom intersezzjonali ta' diskriminazzjoni, u għalhekk il-leġiżlazzjoni tal-UE jeħtieġ li tintegra approċċ intersezzjonali sabiex tindirizza kif xieraq l-esklużjoni u d-diskriminazzjoni minn perspettiva komprensiva, sistemika u strutturali; L-Istati Membri tal-UE huma marbuta mill-UNCRPD, madankollu hemm differenzi sinifikanti bejn l-implimentazzjoni tal-pajjiżi[1a]. Hemm bżonn li jsir progress fl-ugwaljanza għall-persuni b'diżabilità fil-pajjiżi kollha, pereżempju permezz ta' investimenti fl-infrastruttura, fil-bini tal-kapaċitajiet u f'kampanji ta' sensibilizzazzjoni. Il-UNCRPD tirrikonoxxi wkoll l-importanza tal-ħtieġa li jittieħdu miżuri xierqa biex tiġi żgurata l-aċċessibbiltà ***universali*** għall-persuni b'diżabilità***, bħal pereżempju għal dawk b'illitteriżmu funzjonali li jolqot l-aktar lin-nisa, speċjalment fir-rigward tad-direttiva attwali, u biex jiġi żgurat li l-persuni b'diżabilità jgawdu minn mobilità personali bl-akbar indipendenza possibbli***.

(6a) Huwa meħtieġ li jiġi rikonoxxut li n-nisa u l-bniet b'diżabilità jiffaċċjaw riskju akbar ta' vjolenza u abbuż, inkluż abbuż sesswali, u għandhom vulnerabbiltà akbar minħabba s-sess, l-età u d-diżabilità tagħhom,

(6b) Iċ-ċifri juru b'mod ċar li l-persuni li jieħdu ħsieb il-persuni b'diżabilità fil-maġġoranza l-kbira tagħhom huma nisa u li għalhekk għandu jiġi applikat approċċ sensittiv għall-ġeneru anke meta titqies il-

perspettiva tal-persuni li jieħdu ħsiebhom.

____

[1a] Implimentazzjoni tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2023-uncrpd-human-rights-indicators_en.pdf

Emenda 5

Proposta għal direttiva
Premessa 6a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
	(6a) (6a) Billi d-data mill-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi[1a] turi li fl-UE, 20 % tan-nisa b'diżabilità huma impjegati full-time, meta mqabbla ma' 29 % tal-irġiel b'diżabilità u 48 % tan-nisa mingħajr diżabilità. 22 % tan-nisa b'diżabilità huma f'riskju ta' faqar, meta mqabbla ma' 20 % tal-irġiel b'diżabilità u 16 % tan-nisa mingħajr diżabilità. 17 % tan-nisa b'diżabilità jiggradwaw b'edukazzjoni terzjarja, meta mqabbla ma' 18 % tal-irġiel b'diżabilità u 32 % tan-nisa mingħajr diżabilità. 11 % tan-nisa b'diżabilità għandhom ħtiġijiet ta' eżami mediku mhux issodisfati, meta mqabbla ma' 10 % tal-irġiel b'diżabilità u 3 % tan-nisa mingħajr diżabilità; billi madwar 46 miljun mara u tifla fl-UE għandhom diżabilità, ċifra li tinkludi madwar 16 % tal-popolazzjoni femminili totali u li tirrappreżenta 60 % tal-popolazzjoni globali tal-persuni b'diżabilità; għalhekk għandu jiġi applikat approċċ sensittiv għall-ġeneru meta tiġi stabbilita Kard Ewropea tad-Diżabilità, u wara r-rakkomandazzjonijiet speċifiċi adottati mill-Kumitat CRPD dwar ir-rapport inizjali tal-UE fl-2015, b'mod partikolari, l-integrazzjoni tal-perspettiva tan-nisa u l-bniet b'diżabilità trid tkun fiċ-ċentru tal-Istrateġija tal-UE dwar l-Ugwaljanza bejn il-Ġeneri,

flimkien ma' politiki u programmi u perspettiva tal-ġeneru fl-istrateġija tagħha dwar id-diżabilità. Il-Kumitat irrakkomanda wkoll li l-Unjoni Ewropea tiżviluppa azzjonijiet biex tavvanza d-drittijiet tan-nisa u tal-bniet b'diżabilità billi tistabbilixxi mekkaniżmu għall-monitoraġġ tal-progress u l-appoġġ għall-finanzjament tal-ġbir tad-data u tar-riċerka dwar in-nisa u l-bniet b'diżabilità[1c]; filwaqt li l-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li tinġabar data diżaggregata skont il-ġeneru biex tiġi elaborata valutazzjoni tal-impatt fuq il-ġeneru tad-Direttiva u tiġi ggarantita fil-futur ir-reviżjoni tagħha integrata skont il-perspettiva tal-ġeneri.

____

[1a] (Intersecting inequalities in the European Union in the 2023 Gender Equality Index) Inugwaljanzi li jikkoinċidu fl-Unjoni Ewropea fl-Indiċi tal-Ugwaljanza bejn il-Ġeneri tal-2023 https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2022/domain/intersecting-inequalities/disability/work

[1b] https://www.edf-feph.org/women-and-gender-equality/

[1c] Concluding observations on the initial report of the European Union (Osservazzjonijiet konklużivi dwar ir-rapport inizjali tal-Unjoni Ewropea) CRPD/C/EU/CO/1, Kumitat dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità, 2 ta' Ottubru 2015.

Emenda 6

Proposta għal direttiva
Premessa 7

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
(7) Il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, ipproklamat mill-Parlament	(7) Il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, ipproklamat mill-Parlament

Ewropew, mill-Kunsill, u l-Kummissjoni Ewropea f'Gothenburg fis-17 ta' Novembru 2017[40], jipprovdi li kulħadd, inter alia irrispettivament mid-diżabilità, għandu d-dritt għal trattament u opportunitajiet indaqs fir-rigward, ***fost l-oħrajn,*** tal-aċċess għall-prodotti u s-servizzi disponibbli għall-pubbliku (il-prinċipju 3). Barra minn hekk, il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali jirrikonoxxi li l-persuni b'diżabilità għandhom id-dritt għal servizzi li jippermettulhom jipparteċipaw fis-soċjetà (il-prinċipju 17).	Ewropew, mill-Kunsill, u l-Kummissjoni Ewropea f'Gothenburg fis-17 ta' Novembru 2017[40], jipprovdi li kulħadd, inter alia irrispettivament mid-diżabilità, għandu d-dritt għal trattament u opportunitajiet indaqs fir-rigward ***tal-impjiegi, tal-protezzjoni soċjali, tal-edukazzjoni,*** tal-aċċess għall-prodotti u s-servizzi disponibbli għall-pubbliku (il-prinċipju 3)***; u li l-ugwaljanza tat-trattament u tal-opportunitajiet bejn in-nisa u l-irġiel trid tiġi żgurata u mħeġġa wkoll fl-oqsma kollha (il-prinċipju 2)***. Barra minn hekk, il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali jirrikonoxxi li l-persuni b'diżabilità għandhom id-dritt għal servizzi li jippermettulhom jipparteċipaw ***fis-suq tax-xogħol u*** fis-soċjetà, ***u ambjent tax-xogħol adattat għall-ħtiġijiet tagħhom*** (prinċipju 17). ***(1) Il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali jirrikonoxxi wkoll li kulħadd għandu d-dritt għal aċċess f'waqtu għal kura tas-saħħa affordabbli, preventiva u kurattiva ta' kwalità tajba (il-prinċipju 16).***
[40] Proklamazzjoni Interistituzzjonali dwar il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, ĠU C 428, 13.12.2017, p. 10.	[40] Proklamazzjoni Interistituzzjonali dwar il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, ĠU C 428, 13.12.2017, p. 10.

Emenda 7

Proposta għal direttiva
Premessa 15a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
	(15a) Billi l-assistent personali jista' jinkludi persuni li jindukraw b'mod informali bħall-membri tal-familja jew iqis li n-nisa għandhom responsabbiltà sproporzjonata għall-kura mhux imħallsa u mħallsa għall-persuni b'diżabilità, inklużi l-membri tal-familja nisa;

Emenda 8
Proposta għal direttiva
Premessa 16a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
	(16a) Jeħtieġ li niffaċċjaw in-nuqqas kbir ta' għarfien dwar l-aċċessibbiltà psikosoċjali, u għalhekk ma tittieħed l-ebda miżura individwali u strutturali biex jiġu eliminati l-ostakli li jxekklu jew ifixkluha, inklużi l-ostakli attitudinali, amministrattivi u sistemiċi jew simboliċi, sabiex jgħinu fil-ġlieda kontra l-istigma u preġudizzji li jwasslu għal diskriminazzjoni, vjolenza, abbuż, esklużjoni soċjali u segregazzjoni, li jikkostitwixxu ostakli għall-eżerċizzju effettiv tad-drittijiet tal-persuni b'diżabilità u ma jiffavorixxux ir-rispett għall-awtonomija, ir-rieda u l-preferenzi tagħhom.

Ġustifikazzjoni

Ħtieġa ta' protezzjoni aktar b'saħħitha tan-nisa b'diżabilità. Il-Kard Ewropea tad-Diżabilità għandha tinkludi status preferenzjali għan-nisa u l-bniet b'diżabilità li jkunu vittmi ta' vjolenza u abbuż, li tagħtihom attenzjoni urġenti bħala dawk li huma l-aktar f'riskju, sabiex tkun tista' tittieħed azzjoni preventiva.

Emenda 9
Proposta għal direttiva
Premessa 24

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
(24) Eżempji ta' kundizzjonijiet speċjali jew ta' trattament preferenzjali jinkludu aċċess mingħajr ħlas, tariffi jew pedaġġi mnaqqsa tat-/pontijiet/mini, aċċess prijoritarju, siġġijiet deżinjati f'parks u żoni pubbliċi oħra, siġġijiet aċċessibbli f'avvenimenti kulturali jew pubbliċi, assistenza personali, annimali ta' assistenza, assistenza fil-bajjiet biex jinżlu fl-ilma, appoġġ (bħall-aċċess għall-braille, gwidi awdjo, interpretar bil-lingwa tas-	(24) Eżempji ta' kundizzjonijiet speċjali jew ta' trattament preferenzjali jinkludu aċċess mingħajr ħlas, tariffi jew pedaġġi mnaqqsa tat-/pontijiet/mini, aċċess prijoritarju, siġġijiet deżinjati f'parks u żoni pubbliċi oħra, siġġijiet aċċessibbli f'avvenimenti kulturali jew pubbliċi, assistenza personali, annimali ta' assistenza, assistenza fil-bajjiet biex jinżlu fl-ilma, appoġġ (bħall-aċċess għall-braille, gwidi awdjo, interpretar bil-lingwa tas-

sinjali), għotjiet ta' għajnuna jew assistenza, self ta' siġġu tar-roti, self ta' siġġu tar-roti li jżomm f'wiċċ l-ilma, il-ksib ta' informazzjoni turistika f'formati aċċessibbli, l-użu ta' skuter għall-mobbiltà fit-toroq jew ta' siġġu tar-roti fil-korsiji għaċ-ċiklisti mingħajr ma jingħataw multa, eċċ. Il-kundizzjonijiet u l-faċilitajiet tal-parkeġġ jinkludu parkeġġ estiż jew parkeġġ riżervat. Fir-rigward tas-servizzi tat-trasport tal-passiġġieri, minbarra l-kundizzjonijiet speċjali jew it-trattament preferenzjali offrut lill-persuni b'diżabilità, f'konformità mal-leġiżlazzjoni jew il-prattiki nazzjonali, l-annimali tal-għajnuna, l-assistenti personali jew persuni oħra li jakkumpanjaw jew li jgħinu lill-persuni b'diżabilità (jew b'mobbiltà mnaqqsa) jistgħu jivvjaġġaw mingħajr ħlas jew ipoġġu, fejn ikun prattiku, ħdejn il-persuna b'diżabilità.	sinjali), għotjiet ta' għajnuna jew assistenza, self ta' siġġu tar-roti, self ta' siġġu tar-roti li jżomm f'wiċċ l-ilma, il-ksib ta' informazzjoni turistika f'formati aċċessibbli, l-użu ta' skuter għall-mobbiltà fit-toroq jew ta' siġġu tar-roti fil-korsiji għaċ-ċiklisti mingħajr ma jingħataw multa, eċċ. Il-kundizzjonijiet u l-faċilitajiet tal-parkeġġ jinkludu parkeġġ estiż jew parkeġġ riżervat. Fir-rigward tas-servizzi tat-trasport tal-passiġġieri, minbarra l-kundizzjonijiet speċjali jew it-trattament preferenzjali offrut lill-persuni b'diżabilità, f'konformità mal-leġiżlazzjoni jew il-prattiki nazzjonali, l-annimali tal-għajnuna, l-assistenti personali jew persuni oħra li jakkumpanjaw jew li jgħinu lill-persuni b'diżabilità (jew b'mobbiltà mnaqqsa) jistgħu jivvjaġġaw mingħajr ħlas jew ipoġġu, fejn ikun prattiku, ħdejn il-persuna b'diżabilità. ***Fir-rigward tal-adozzjoni ta' miżuri effettivi biex tiġi żgurata l-mobbiltà, jeħtieġ li tiġi kkunsidrata l-aċċessibbiltà għall-persuni b'diżabilità fil-mezzi differenti tat-trasport pubbliku (ferrovija, ajruplan, eċċ.) u li jeħtieġu jużaw is-siġġu tar-roti proprju tagħhom minħabba l-ispeċjalizzazzjoni meħtieġa biex tiggarantixxi s-sikurezza tagħhom.***

Ġustifikazzjoni

Nondiskriminazzjoni ta' persuni b'diżabilità. Il-persuni b'diżabilità għandhom igawdu d-drittijiet kollha fuq l-istess bażi bħall-oħrajn. Dan jinkludi l-fatt li jkunu jistgħu jgawdu l-moviment liberu tal-persuni mingħajr xkiel għall-moviment tagħhom u bl-appoġġ individwali li kull persuna teħtieġ. L-iżgurar ta' aċċessibbiltà universali, skont l-Artikolu 9 tas-CRPD, f'koerenza mal-Emendi preċedenti.

Emenda 10

Proposta għal direttiva
Artikolu 2 – paragrafu 1 – punti 3a u 3b (ġdid)

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
	(3aa) Servizzi ta' informazzjoni u konsulenza għan-nisa u l-bniet

	b'diżabilità.
	(3b) servizz speċjalizzat ta' informazzjoni, assistenza u appoġġ lin-nisa u lill-bniet b'diżabilità li huma vittmi ta' vjolenza.

Emenda 11

Proposta għal direttiva
Artikolu 5 – paragrafu 1a (ġdid)

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
	1a. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jirrikonoxxu l-persuni kollha b'diżabilità li għandhom Kard Ewropea tad-Diżabilità biex jiżguraw ir-rikonoxximent reċiproku tal-kard bħaal mezz ta' protezzjoni kontra d-diskriminazzjoni abbażi ta' diżabilità, bid-dritt konsegwenti ta' aċċess fl-UE kollha għar-rimedji u l-mekkaniżmi pprovduti kontra l-ksur tad-drittijiet u n-nuqqas ta' trattament ugwali effettiv; b'mod partikolari l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-Kard Ewropea tad-Diżabilità tkun aċċessibbli bl-istess mod għall-persuni b'diżabilità irrispettivament mis-sess, ir-razza, il-kulur, l-oriġini etnika jew soċjali, il-fattizzi ġenetiċi, il-lingwa, ir-reliġjon jew it-twemmin, l-opinjoni politika jew kwalunkwe opinjoni oħra, l-appartenenza għal minoranza nazzjonali, il-proprjetà, it-twelid, id-diżabilità, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali.

Emenda 12

Proposta għal direttiva
Artikolu 6 – paragrafu 5

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
5. Il-Kard Ewropea tad-Diżabilità għandha tinħareġ bħala kard fiżika u għandha tiġi kkomplementata minn format	5. Il-Kard Ewropea tad-Diżabilità għandha tinħareġ bħala kard fiżika u għandha tiġi kkomplementata minn format

diġitali mal-adozzjoni tal-atti delegati msemmija fil-paragrafu 7. Il-persuni b'diżabilità għandhom jingħataw l-għażla li jużaw jew il-kard diġitali jew dik fiżika, jew it-tnejn li huma.

diġitali mal-adozzjoni tal-atti delegati msemmija fil-paragrafu 7. Il-persuni b'diżabilità għandhom jingħataw l-għażla li jużaw jew il-kard diġitali jew dik fiżika, jew it-tnejn li huma. ***Il-proċess biex tintalab u tinkiseb Kard Ewropea tad-Diżabilità maħruġa mill-Istati Membri għandu jitfassal b'mod simplifikat. Għall-persuni b'diżabilità li japplikaw għall-kard, għażla tista' tkun, pereżempju, li fuq in-naħa ta' wara tal-kard jitniżżlu r-rekwiżiti speċifiċi tagħhom. B'dak il-mod ma għandu jkun hemm l-ebda ostaklu fiżiku jew diġitali biex jingħataw aċċess ugwali għall-ħruġ mingħajr ħlas jew għat-tiġdid tal-kard. Huwa importanti li jiġu ggarantiti l-aċċessibbiltà u l-użu b'mod sħiħ tagħha mill-persuni kollha b'diżabilità, speċjalment min-nisa u l-bniet b'diżabilità li huma partikolarment f'riskju li jiġu esklużi b'mod diġitali.***

Emenda 13

Proposta għal direttiva
Artikolu 9 – paragrafu 2

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
2. L-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri xierqa biex iqajmu kuxjenza fost il-pubbliku u jinfurmaw lill-persuni b'diżabilità, inkluż b'modi aċċessibbli, dwar l-eżistenza u l-kundizzjonijiet biex jiksbu, jużaw, jew iġeddu l-Kard Ewropea tad-Diżabilità u l-Kard Ewropea għall-Parkeġġ għall-persuni b'diżabilità.	2. L-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri xierqa biex iqajmu kuxjenza fost il-pubbliku inkluż ***l-awtoritajiet pubbliċi u l-fornituri privati tas-servizzi li għandhom il-potenzjal li joffru appoġġ imfassal skont l-Artikolu 5, dwar l-eżistenza u l-kundizzjonijiet tal-kard. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw ukoll lill-persuni b'diżabilità, inkluż b'modi aċċessibbli u li juża ġens newtrali, dwar l-eżistenza*** u jinfurmaw lill-persuni b'diżabilità, inkluż b'modi aċċessibbli, dwar l-eżistenza u l-kundizzjonijiet biex jiksbu, jużaw, jew iġeddu l-Kard Ewropea tad-Diżabilità u l-Kard Ewropea għall-Parkeġġ għall-persuni b'diżabilità. ***Huma għandhom jikkoordinaw ukoll taħriġ komprensiv integrat skont il-perspettiva tal-ġeneri***

	għall-atturi kollha kkonċernati.

Emenda 14

Proposta għal direttiva
Artikolu 11 – paragrafu 4

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti maħtura minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.	4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti maħtura minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet. ***Il-Kummissjoni għandha tikkonsulta wkoll lill-esperti dwar l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u titlob data diżaggregata skont il-ġeneru minn kull Stat Membru u mill-awtoritajiet kompetenti tal-UE fid-dawl tal-integrazzjoni tal-perspettiva tal-ġeneri u l-ibbaġitjar skont il-ġeneru meta meħtieġ.***

Emenda 15

Proposta għal direttiva
Artikolu 13 – paragrafu 2– punt b

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
(b) dispożizzjonijiet li permezz tagħhom korpi pubbliċi jew assoċjazzjonijiet, organizzazzjonijiet jew entitajiet legali privati oħra li għandhom interess leġittimu biex jiżguraw li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jiġu rrispettati jistgħu jieħdu azzjoni f'konformità mad-dritt u l-proċeduri nazzjonali quddiem il-qrati jew quddiem il-korpi amministrattivi kompetenti f'isem il-persuna b'diżabilità jew b'appoġġ għaliha, bl-approvazzjoni ***tagħha***, fi kwalunkwe proċedura ġudizzjarja jew amministrattiva prevista għall-infurzar tal-obbligi skont din id-Direttiva.	(b) dispożizzjonijiet li permezz tagħhom korpi pubbliċi ***bħal Korpi tal-Ugwaljanza*** jew assoċjazzjonijiet, organizzazzjonijiet jew entitajiet legali privati oħra li għandhom interess leġittimu biex jiżguraw li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jiġu rrispettati jistgħu jieħdu azzjoni f'konformità mad-dritt u l-proċeduri nazzjonali quddiem il-qrati jew quddiem il-korpi amministrattivi kompetenti f'isem il-persuna b'diżabilità jew b'appoġġ għaliha, bl-approvazzjoni ***tagħhom***, fi kwalunkwe proċedura ġudizzjarja jew amministrattiva prevista għall-infurzar tal-obbligi skont din id-

	Direttiva.

Emenda 16

Proposta għal direttiva
Artikolu 16 – paragrafu 2

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
2. Ir-rapport għandu jindirizza, inter alia, ***fid-dawl tal-iżviluppi soċjali u ekonomiċi,*** l-użu tal-Kard tal-UE tad-Diżabilità u tal-Kard Ewropea għall-Parkeġġ għall-persuni b'diżabilità bil-għan li tiġi vvalutata l-ħtieġa li din id-Direttiva tiġi rieżaminata.	2. Ir-rapport għandu jindirizza, inter alia, l-użu tal-Kard tal-UE tad-Diżabilità u tal-Kard Ewropea għall-Parkeġġ għall-persuni b'diżabilità ***fid-dawl tal-iżviluppi soċjali u ekonomiċi fl-Istati Membri u fl-Unjoni kollha kemm hi,*** bil-għan li tiġi vvalutata l-ħtieġa li din id-Direttiva tiġi rieżaminata. ***Ir-rapport għandu jinkludi analiżi tal-ġeneru, li tiffoka fuq kif id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva effettivament u potenzjalment kellhom impatt fuq il-moviment ħieles tan-nisa u l-bniet b'diżabilità. Ir-rapport għandu jevalwa wkoll l-effettività tal-miżuri ta' inċentivi pprovduti mill-Istati Membri lill-fornituri tas-servizzi. Dan għandu jqis il-feedback mill-persuni b'diżabilità u mill-organizzazzjonijiet mhux governattivi rilevanti, b'mod partikolari l-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-persuni b'diżabilità u l-organizzazzjonijiet li jiġġieldu għall-ugwaljanza bejn il-ġeneri, kif ukoll partijiet ekonomiċi kkonċernati. Il-Kummissjoni għandha toħloq portal diġitali li jkun fih l-informazzjoni kollha fir-rigward tal-benefiċċji li wieħed ikollu l-Kard Ewropea tad-Diżabilità u l-Kard Ewropea għall-Parkeġġ fl-Istati Membri b'mod li juża ġens newtrali.***

Emenda 17

Proposta għal direttiva
Artikolu 16 – paragrafu 3

Test propost mill-Kummissjoni	*Emenda*
3. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni, fuq talba tagħha u fi żmien xieraq, l-informazzjoni kollha meħtieġa għall-Kummissjoni sabiex tfassal rapport bħal dan.	3. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni, fuq talba tagħha u fi żmien xieraq, l-informazzjoni kollha meħtieġa għall-Kummissjoni sabiex tfassal rapport bħal dan. ***Din l-informazzjoni għandha tinkludi, fost l-oħrajn, perspettiva ċara tal-ġeneru dwar l-implimentazzjoni tal-Kard tad-Diżabilità. L-Istati Membri għandhom jiġbru data diżaggregata skont il-ġeneru sabiex jidentifikaw il-forom ta' diskriminazzjoni multipla li jiffaċċjaw in-nisa u l-bniet b'diżabilità meta jaċċessaw kundizzjonijiet speċjali jew trattament preferenzjali fir-rigward ta' servizzi, attivitajiet jew faċilitajiet, jew il-kundizzjonijiet u l-faċilitajiet tal-parkeġġ offruti lil persuni b'diżabilità jew lil persuni li jakkumpanjawhom jew li jgħinuhom, inkluż l-assistent(i) personali tagħhom, jew riservati għalihom, f'konformità mal-obbligi li jirriżultaw mill-Kard Ewropea tad-Diżabilità jew mill-Kard Ewropea għall-Parkeġġ għall-persuni b'diżabilità. Din id-data għandha tintuża għall-valutazzjoni tal-impatt fuq il-ġeneru tad-Direttiva u tiggarantixxi fil-futur ir-reviżjoni tagħha integrata skont il-perspettiva tal-ġeneri.***

ANNESS: ENTITAJIET JEW PERSUNI LI R-RAPPORTEUR GĦAL OPINJONI RĊEVIET KONTRIBUT MINGĦANDHOM

F'konformità mal-Artikolu 8 tal-Anness I tar-Regoli ta' Proċedura, ir-rapporteur għal opinjoni tiddikjara li rċeviet kontribut mill-entitajiet jew il-persuni li ġejjin fit-tħejjija tal-opinjoni, sal-adozzjoni tagħha fil-kumitat:

Entità u/jew persuna
CERMI- Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad
ONCE-Organización Nacional de Ciegos Españoles
Asociación Autismo España

Il-lista ta' hawn fuq hija mfassla taħt ir-responsabbiltà esklużiva tar-rapporteur għal opinjoni.

PROĊEDURA TAL-KUMITAT LI JINTALAB JAGĦTI OPINJONI

Titolu	L-istabbiliment l-Kard Ewropea tad-Diżabilità u l-Kard Ewropea għall-Parkeġġ għall-persuni b'diżabilità
Referenzi	COM(2023)0512 – C9-0328/2023 – 2023/0311(COD)
Kumitat responsabbli Data tat-tħabbir fis-seduta plenarja	EMPL 19.10.2023
Opinjoni mogħtija minn Data tat-tħabbir fis-seduta plenarja	FEMM 19.10.2023
Rapporteur għal opinjoni Data tal-ħatra	Rosa Estaràs Ferragut 10.10.2023
Data tal-adozzjoni	30.11.2023
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: 22 –: 1 0: 0
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Isabella Adinolfi, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Radka Maxová, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider
Sostituti preżenti għall-votazzjoni finali	Abir Al-Sahlani, Marina Kaljurand, Aušra Maldeikienė, Silvia Modig, Susana Solís Pérez, Pernille Weiss, Angelika Winzig
Sostituti (skont l-Artikolu 209(7)) preżenti għall-votazzjoni finali	Jakop G. Dalunde, France Jamet, Grace O'Sullivan, Tomáš Zdechovský

VOTAZZJONI FINALI B'SEJĦA TAL-ISMIJIET FIL-KUMITAT LI JINTALAB JAGĦTI OPINJONI

22	+
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	France Jamet, Maria Veronica Rossi
PPE	Isabella Adinolfi, Frances Fitzgerald, Helmut Geuking, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Pernille Weiss, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Susana Solís Pérez
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Marina Kaljurand, Radka Maxová, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno
The Left	Silvia Modig
Verts/ALE	Grace O'Sullivan

1	-
ECR	Johan Nissinen

0	0

Tifsira tas-simboli użati:
+ : favur
- : kontra
0 : astensjoni